

Následující práce se zabývá implementací e-learningu do výuky anglického jazyka (AJ) v kurzu generálního štábu (KGŠ) na Ústavu operačně taktických studií (ÚOTS) Univerzity obrany (UO) v Brně. Příspěvek se zabývá výhodami případně nevýhodami používaných e-learningových materiálů a zmiňuje též nově připravované e-learningové soubory, které vznikají na základě analýzy potřeb jak studentů UO, tak i vojenských profesionálů Armády České Republiky (AČR) připravujících se vycestovat na zahraniční mise. Uvedené materiály budou rovněž používány při výuce anglického jazyka v KGŠ.

Vzhledem k tomu, že v článku se hovoří o e-learningu, je dobré si vyjasnit, co vlastně pojem e-learning znamená. Jedna z definic e-learningu uvádí, že e-learning je chápán jako multimediální podpora vzdělávacího procesu s použitím moderních informačních a komunikačních technologií, která je zpravidla realizována prostřednictvím počítačových sítí. Podle této definice je jeho základním úkolem v čase i prostoru svobodný a neomezený přístup ke vzdělávání. [1]

V souladu se současným trendem rozvoje e-learningu ve vysokoškolském studiu se projevuje snaha zakomponovat do výuky v kurzech generálního štábu alespoň nějaké prvky počítačem podporovaného učení. Jedná se zejména o využívání elektronické studijní podpory umístěné na studijním portále UO. [2]

How to do the exercises:

Matching exercise: click on a small (white) rectangle on the left. Move the mouse to the appropriate small (white) rectangle on the right to match your choice:
You can try it here:

spoken or physical behaviour which is threatening or involves harm to someone or	to absorb
to take something in, especially gradually	aggression

Drag and drop: click on your choice (usually an expression) and drag the word to the appropriate blank space in a sentence. Drop the word to the blank space.

True x false: simply click in the box that corresponds to your choice of TRUE (YES) or FALSE (NO).

If you are asked **to write** something in a box, click in it and type in your answer using your keyboard.

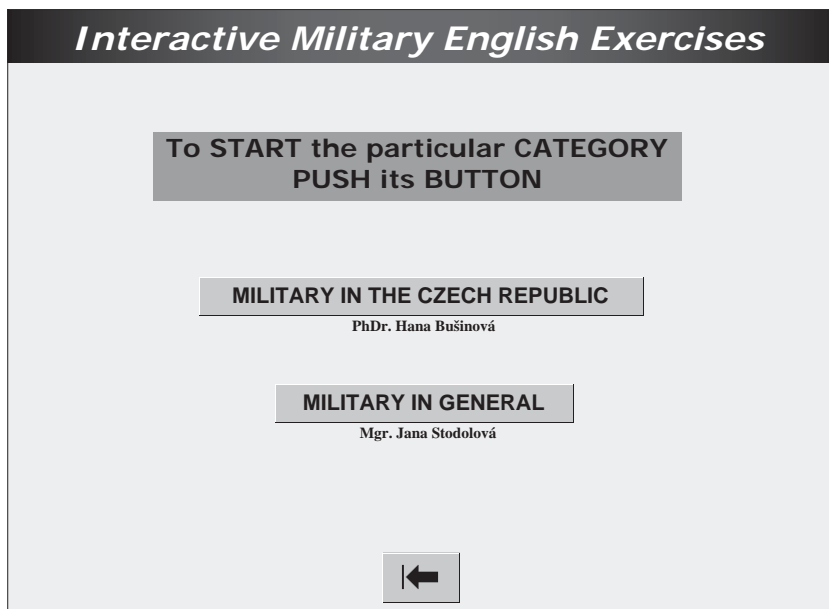
←
→

Obr. 1: Instrukce jak pracovat s jednotlivými typy cvičení

Jazyková úroveň příslušníků kurzu generálního štábu je stále lepší, o čemž svědčí vyšší úspěšnost při skládání zkoušky dle normy STANAG 6001, SLP 3 (Standardized Language Proficiency). Tomuto faktu byl také přizpůsoben plán výuky anglického jazyka v uvedeném kurzu i jeho náplň. Cílem kurzu zůstává udržet a zvýšit jazykovou úroveň příslušníků kurzu ve všech řečových dovednostech. Při výuce jsou kromě osvědčených publikací k rozvoji jazykových dovedností hojně využívány zejména autentické materiály z BBC a CNN – autentické texty a nahrávky zachycující současné dění doma i ve světě, důležité události i různá jiná témata, např. používání materiálů z webové stránky breaking news. [3]

Vzhledem k tomu, že v tomto kurzu je důraz kladen na rozvoj odborné terminologie, byla mimo jiné do studijního plánu kurzu zařazena také Doktrína AČR. Příslušníci kurzu zpracovávají jednotlivé kapitoly doktríny formou power pointových prezentací. Doktrínu mají k dispozici jak v tištěné tak v elektronické verzi. Jelikož všichni příslušníci kurzu jsou odborníky v různých vojenských specializacích, probírání doktríny je pro ně přínosem hlavně proto, že procházejí všechny aspekty velmi pozorně a detailně z úhlů pohledů jejich různých odborností. Ke každému prezentujícímu mají ostatní kolegové řadu otázek, připomínek a komentářů, občas nacházejí také významové nesrovnalosti mezi textem anglické a české verze tohoto dokumentu.

Co se studijní elektronické podpory umístěné na studijním portále UO týče, pro potřeby KGŠ je vhodné používat například soubory ve složkách MILITARY a READING. Ve složce READING se jedná hlavně o kategorie (podložky) SOCIAL ISSUES a CRIME. Témata zde zpracovaná odpovídají požadavkům a potřebám přípravy na zkoušku podle normy STANAG 6001, SLP 3. I když už posluchači tuto zkoušku již složili, zpracovaná témata mohou dále rozvíjet jejich jazykové dovednosti a příslušníci kurzu si mohou dále obohacovat svoji slovní zásobu a osvojit



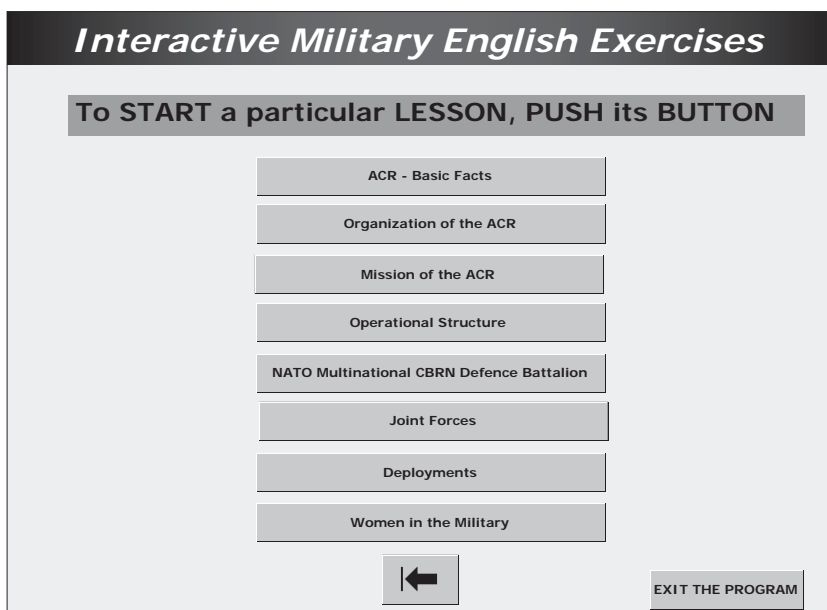
Obr. 2: Hlavní menu CD Romu

si další patřičné gramatické vazby a kolokace. Uvedené e-learningové materiály jim umožní uchopit dané téma z jiného úhlu pohledu než dosud.

Jak uvádí Kamil Kopecný [4]: „Každá vzdělávací instituce přizpůsobuje e-learning svým vlastním potřebám, upravuje jej a vyvíjí“, což platí i na půdě UO.

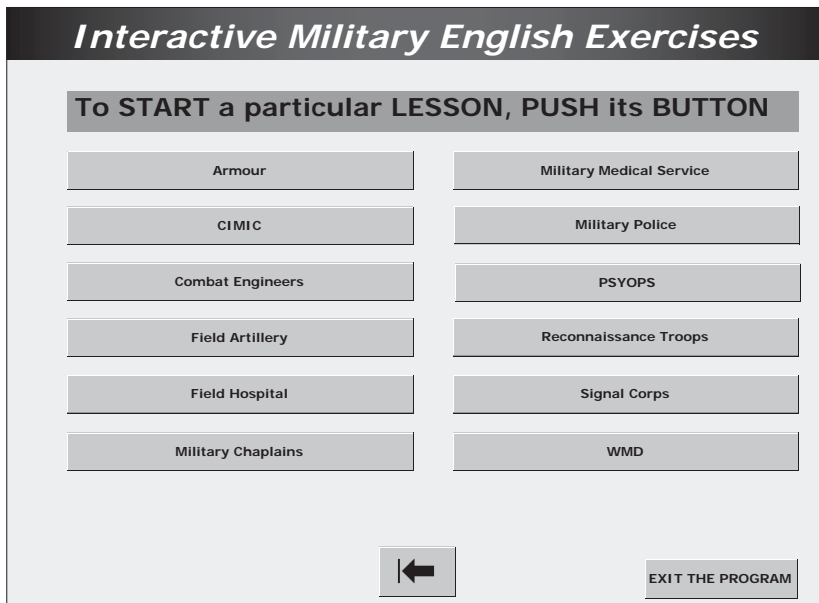
Hovoří-li se o počítačové podpoře vzdělávacího procesu na UO, je nutno zmínit, že UO nemá jednotný LMS (Learning Management System – systém správy výukových materiálů). Nicméně prvky e-learningu se jako doplněk při výuce anglického jazyka rozhodně používají. E-learning je do výuky AJ na UO-CJP (Centrum jazykové přípravy), ve skupině FVT (Fakulta vojenských technologií) implementován následujícím způsobem:

- ❑ Využívání materiálů pro elektronickou podporu výuky AJ na studijním portále UO – interaktivní soubory v programu TOOLBOOK II Instructor, které jsou mimo jiné vhodné zejména pro samostudium. Většina těchto materiálů vznikla v rámci projektu specifického výzkumu v letech 2005-2006, nová je složka SOCIAL ISSUES, která byla vytvořena autorkou článku v r. 2007, zejména pro potřeby KGŠ, a je stále doplňována, upravována a vylepšována. Všechny tyto elektronické výukové objekty lze používat také při přípravě na zkoušku dle normy STANAG 6001, SLP 3 v jakékoli jiné skupině.
- ❑ Využívání Webquestů, což jsou učitelé připravené aktivity nebo lekce komplexně podporující samostatnou práci studentů, které plně využívají technické prostředky, zvláště internet pro přípravu na SLP 2. Zmíněné webquesty vznikly v rámci jiného projektu v r. 2006, dají se modifikovat i pro vyšší pokročilost, a jsou rovněž umístěny na studijním portále UO.
- ❑ Výukové CD ROMy, např. – Interaktivní cvičení z anglického jazyka pro úroveň STANAG 6001, SLP 2 a 2+. [5] Tato pomůcka se jednorázově nainstaluje vložením CD a poté

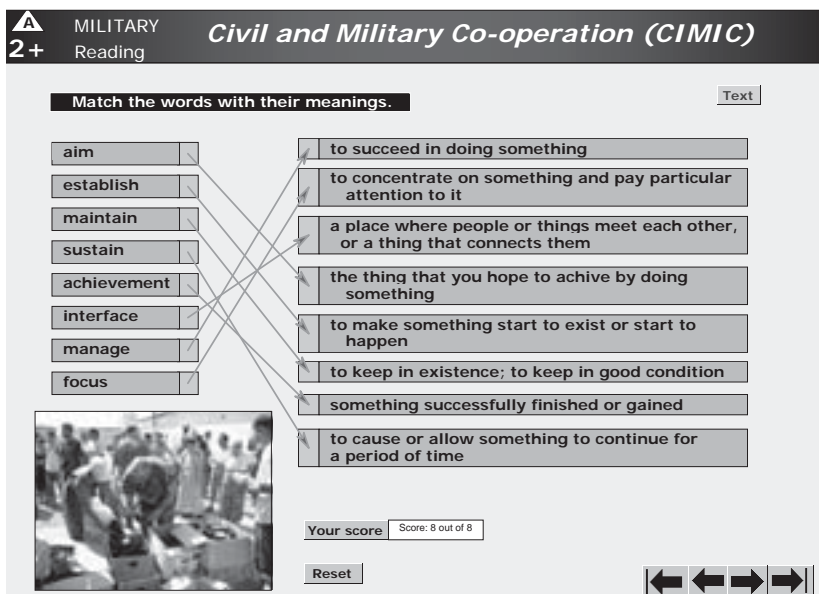


Obr. 3: Přehled lekcí CD Romu vztahujících se k AČR

se používá offline, tudíž se jedná o offline e-learning . Je zpracována v prostředí programu TOOLBOOK II Instructor, které uživatelům umožňuje interaktivní řešení jazykových úloh ve vojenském kontextu. CD je velmi přehledně členěno a umožňuje každému uživateli velice snadno a rychle se v něm orientovat. Na začátku CD nechybí



Obr. 4: Přehled lekcí CD Romu vztahujících se k všeobecné vojenské tematice



Obr. 5: Příklad úlohy: matching (přirazování)

instrukce jak při práci s jednotlivými typy cvičení postupovat. Pro názornou představu je přiloženo několik stránek z tohoto interaktivního CD, a také jeho obal.

V současné době jsou v programu TOOLBOOK II Instructor vypracovávány kapitoly zaměřené na zahraniční mise AČR – Afghánistán, Irák a Kosovo, a také kapitoly zabývající se kul-


MILITARY
2+ Reading *Civil and Military Co-operation (CIMIC)*

Read the following sentences and fill in the gaps. Use the words in the right column. Drag&Drop

- They will on the involvement of CIMIC units.
- It will support the **achievement** of a lasting solution to the crisis. **aim**
- The CIMIC team must constantly **manage** the expectations of the locals. **maintain**
- He acts as the civil-military **interface**.
- The of this course is to train NATO CIMIC personnel for deployment in operational theatres.
- Units may **establish** CIMIC Centres as a primary interface with the civilian population and civilian organizations in their area of responsibility.
- The information helps establish and public support for on-going operations. **focus**
- The long-term purpose of CIMIC is to help create and **sustain** conditions that will support the achievement of Alliance objectives in operations.

Your score Score: 5 out of 8

Reset



Navigation arrows: < << >> >


Obr. 6: Příklad úlohy: Drag & Drop (umístění výrazů na správné místo)

MILITARY
2+ Reading *Civil and Military Co-operation (CIMIC)*

Fill in the gaps. Use the prepositions in the right column. Drag&Drop **Text**

- they are not precisely 'military' **IN** nature
- be populated **BY** multiple civilian and humanitarian institutions **TO**
- AT** the expense of the latter
- all measures undertaken **BETWEEN** a military commander and national authorities
- the full co-operation of the civilian population and institutions **WITH** a commander's area of operation
- to support the achievements of a lasting solution the crises
- to focus **ON** the former
- the purpose **OF** CIMIC is ...
- to manage the relationship the humanitarian community

Your score Score: 7 out of 9 **Reset**



Navigation arrows: < << >> >

Obr. 7: Příklad úlohy: Drag & Drop – předložky

turou a kulturním povědomím. Není sporu o tom, že existuje nepřeborné množství různých komerčních materiálů, které se dají pro výuku anglického jazyka v rámci této tematiky využít, a také mnoho článků, audio nahrávek a videí dostupných na BBC, CNN, atd. Není ale mnoho materiálů, které se zabývají problematikou uvedených misí ve formě interaktivních úloh. To je právě důvod, proč uvedený materiál vzniká. Dokončené úlohy budou kromě portálu UO

2+


MILITARY
Reading

Psychological Operations (PSYOPS)

Read the following statements and decide whether they are True or False.

Text

1. We can recognise tactical, operational, and strategic levels of PSYOPS. True
 False
2. PSYOP is considered to be the dissemination of truthful information to foreign audiences in support of own country's policy. True
 False
3. According to the text, PSYOPS activities often use violent means. True
 False
4. The purpose of PSYOPS is to prepare the battlefield for combat. True
 False
5. PSYOPS prefer persuading to compelling. True
 False



Your score

Score: 5 out of 5

Reset

⏪ ⏩

Obr. 8: Příklad úlohy: T/F statements – určení, zda uvedená tvrzení jsou pravdivá či nepravdivá



Obr. 9: Obal CD Romu

umístěny rovněž na interaktivním CD-ROMu, aby je bylo možno používat i offline, ale hlavně proto, aby jejich použití nebylo omezeno pouze na příslušníky UO, kteří jako jediní mají na tento portál přístup. Jak je uvedeno výše, zmíněný CD ROM vychází z analýzy potřeb jednak studentů UO, ale hlavně z potřeb vojenských profesionálů AČR, kteří se účastní zahraničních misí. Díky tomu, že bude obsahovat části reading, audio i video v kontextu zahraničních misí, bude se jednat o materiál komplexní, který díky svému zaměření bude rovněž využíván při výuce angličtiny v kurzu generálního štábu. Tento materiál, kromě seznámení se zajímavým obsahem, umožní také procvičování všech jazykových dovedností.

Vzhledem k tomu, že většina příslušníků KGŠ se některé z uvedených misí účastnila a téma misí AČR je do jejich učebního programu rovněž zahrnuto, zmíněné soubory jistě probírání této problematiky zajímavým způsobem ožíví.

Jak už bylo zmíněno, mimo jiné jsou při výuce v kurzu generálního štábu používány i soubory ve složce READING v podsložkách SOCIAL ISSUES a CRIME. Jen v krátkosti několik slov o souborech umístěných v těchto podsložkách. Jak už bylo uvedeno, všechny jsou zpracovány v programu TOOLBOOK II Instructor, takže jsou interaktivní. Jejich nespornou výhodou je to, že umožňují zpětnou vazbu. Kliknutím na tlačítko *Your score* student oka-

The screenshot shows an interactive reading exercise interface. At the top, it says 'READING 2+ Social Issues' and 'Bribery and Corruption'. Below this is a task instruction: 'Match the words with their meanings.' There are two columns of text boxes. The left column contains the words: 'white-collar', 'corruption', 'detriment', 'susceptible', 'enterprise', 'interdependent', 'potential', and 'embezzlement'. The right column contains eight definitions: 'easily influenced or harmed by something', 'related to one another in such a close way that each one needs the others in order to exist', 'complete theft of entrusted funds', 'relating to people who work in offices, doing work that needs mental rather than physical effort', 'possible when the necessary conditions exist', 'illegal, immoral or dishonest behaviour, especially by people in positions of power', 'harm or damage', and 'an organization, especially a business, or a difficult and important plan, especially one that will earn money'. Lines connect the words to their corresponding definitions. At the bottom, there is a 'Your score' box showing 'Score: 8 out of 8', a 'Reset' button, 'TRANSLATION' and 'HIDE TRANSLATION' buttons, and navigation arrows.

Obr. 10: Příklad úlohy – matching

mžitě zjistí, zda je jeho odpověď správná či ne. Pokud není úspěšný hned napoprvé, může si stránku nastavit znovu kliknutím na tlačítko *Reset* (někde *Reset page*) a zkusit si cvičení udělat znovu.

Aby byly soubory „user friendly“, všechny mají stejnou úpravu a obsahují stejné typy cvičení v podobném pořadí. Každý soubor začíná scrolovacím (dá se posunovat) textem, v němž jsou zvýrazněna klíčová slova, která jsou na dalších stránkách souboru procvičena v různých úlohách, aby si je studenti osvojili. Texty jsou vybírané z Wikipedie. [6] Pokud

chce student o dané problematice získat ještě více informací, může kliknout na tlačítko *go* na první stránce každého souboru a otevře se mu tak příslušná webová stránka, ze které úvodní text vychází. U cvičení typu matching jsou pro zjednodušení klíčová slova přeložena do češtiny, ale objeví se až po kliknutí na tlačítko *TRANSLATION*, takže český překlad studenti vůbec používat nemusejí, když nechtějí. Jestliže překlad už otevřeli a chtějí ho schovat, stačí

READING
2+ Social Issues **Bribery and Corruption**

Read the following sentences and fill in the gaps. Use the words in the right column. Drag&Drop.

- Corruption is a severe **DETRIMENT** to socioeconomic development. **CORRUPTION**
- Drug policing guarantees **POTENTIAL** corruption.
- In countries where there is widespread corruption, **EMBEZZLEMENT** can be a serious problem.
- Why are **WHITE-COLLAR** crimes so difficult to prosecute?
- has become an issue of major political and **INTERDEPENDENT** economic significance in recent years.
- All forms of government are **SUSCEPTIBLE** to political corruption
- The strike against corruption in **ENTERPRISES** will benefit further reform and development of the enterprises.
- These three dimensions are mutually .

Your score Score: 6 out of 8 Reset ← ← → →

Obr. 11: Příklad úlohy – Drag & Drop

READING
2+ Social Issues **Bribery and Corruption**

For the following meanings, use the proper words from the text and write them down.

1. favouring personal friends	<input type="text" value="cronyism"/>	<input type="text" value="cronyism"/>
2. favouring relatives	<input type="text" value="nepotism"/>	<input type="text" value="nepotism"/>
3. favouring supporters	<input type="text" value="patronage"/>	<input type="text" value="patronage"/>
4. complete theft of entrusted funds	<input type="text" value="embezzlement"/>	<input type="text" value="embezzlement"/>
5. large "gift"	<input type="text" value="graft"/>	<input type="text" value="graft"/>
6. getting money or information by using force or threats	<input type="text" value="extortion"/>	<input type="text" value="extortion"/>
7. the business of buying and selling things such as drugs and weapons illegally	<input type="text" value="trafficking"/>	<input type="text" value="trafficking"/>
8. rule by thieves	<input type="text" value="kleptocracy"/>	<input type="text" value="kleptocracy"/>

CORRECT ANSWERS
HIDE CORRECT ANSWERS

Reset Page Your score Score: 8 out of 8 ← ← → →

Obr. 12: Příklad úlohy: hledání správných slov v textu pro dané významy

kliknout na tlačítko *HIDE TRANSLATION*. Pokud se student chce dostat znovu k výchozímu textu, klikne na tlačítko *Text*. Je-li na první stránce (stránce s textem) a chce se dostat zpět k poslednímu cvičení, na němž pracoval, klikne na tlačítko *Back*. Ovládacími šipkami dole na každé stránce se posunuje na další stránky souboru. Pro názornou představu je přiloženo několik stránek ze souboru *Bribery and Corruption* (jedná se o jeden ze souborů v podsložce *SOCIAL ISSUES*).

Jak je možné si všimnout na jedné z ukázek, u souborů jsou na určitých stránkách umístěny správné odpovědi, které se objeví po kliknutí na tlačítko *CORRECT ANSWERS*. Skrýt se dají snadno kliknutím na tlačítko *HIDE CORRECT ANSWERS*. Soubory pochopitelně obsahují i celou řadu dalších typů cvičení, včetně odpovědí na otázky, a studenti mají možnost se k jakémukoliv cvičení kdykoliv vrátit, což je nespornou výhodou těchto interaktivních materiálů.

READING
2+ Social Issues **Bribery and Corruption**

Read the following statements and decide whether they are True or False. Text

- Bribery may form a matter of opinion in a given field, for example in music, medicine,**
 True
 False
- In some countries business people can hardly stay in business without using bribes.** True
 False
- By the term cronyism we mean using your power or influence to obtain good jobs or unfair advantages for members of your own family.** True
 False
- Misuse of government power for purposes like repression of political opponents and general police brutality is considered political corruption.** True
 False
- Nepotism is when someone important gives jobs to friends rather than to independent people who have the necessary skills and experience.** True
 False
- In some countries corruption is expected when interacting with government officials.** True
 False

Your score Score: 6 out of 6 Reset ← ← → →

Obr. 13: Příklad úlohy: T/F statements

Další výhodou je zpětná vazba (studenti si sami vyhodnocují výsledky své práce) a také to, že si studenti sami určují tempo, kterým pracují a dobu jakou vypracovávání jednotlivých úloh věnují. Posluchači mají možnost si vybírat pouze úlohy, které se jim líbí. Pokud se jim nějaká úloha nelíbí, mohou ji klidně vynechat a volně pokračovat dále bez jakéhokoliv omezení.

Výhodou pro tvůrce těchto materiálů je, že pokud některý z uživatelů objeví někde třeba překlep, nepřesnost nebo vynechané slovo a sdělí tuto skutečnost autorovi, autor daného materiálu může každý soubor na portále opravit a aktualizovat. Žádné změny na CD u souborů již vypálených však bohužel provádět nelze. Nevýhodou pro některé studenty možná je poměrně obtížná slovní zásoba. Ale vzhledem k tomu, že všechna klíčová slova jsou přeložena do češtiny a jejich používání je procvičeno i v následujících úlohách, nemělo by se jednat o velký problém. Obecně lze říci, že studentům se uvedená interaktivní cvičení líbí a rádi s nimi pracují.

Shrnutí

V poslední části článku jsou shrnuty některé poznatky vyplývající z vyhodnocení dotazníku zadaného účastníkům KGŠ, který zjišťoval jejich názory na používání anglických e-learningových materiálů v KGŠ. Všichni respondenti shledali uvedené e-learningové materiály jako doplněk výuky velmi užitečnými, zajímavými, podnětnými a dobře zpracovanými s jasnými instrukcemi. Všichni je hodnotili jako „user friendly“. Každý z nich upřednostňoval jiný typ cvičení, ale shodli se na tom, že všechna cvičení obohacují zejména jejich slovní zásobu, procvičují její používání a zlepšují dovednost čtení s porozuměním. K poskytované zpětné vazbě neměli žádné výhrady. Oceňovali zejména materiály týkající se misí. Všem dotazovaným příslušníkům kurzu generálního štábu byl obsahově nejbližší materiál pojednávající o misí, které se osobně zúčastnili.

Závěrem lze říci, že používat e-learningové soubory jako doplněk výuky v KGŠ je nepochybně přínosné.

Poznámky a literatura:

- [1] <http://edo.upol.cz/documents.php?sid=02e2dcbf5ae028c782f5ff7cebb8e2&tid=elearning>.
- [2] <https://vportal.unob.cz>.
- [3] <http://www.breakingnewsenglish.com/>.
- [4] Kamil KOPECKÝ. *E-learning (nejen) pro pedagogy*. Olomouc: HANEX 2006, str. 8.
- [5] PhDr. Hana BUŠINOVÁ, Mgr. Jana STODOLOVÁ. *Interaktivní cvičení z anglického jazyka pro úroveň STANAG 6001 SLP 2 a 2+, CJP, Univerzita obrany, Brno 2007, ISBN: 978-80-7231-290-0*.
- [6] www.Wikipedia.org.

Důvody pro zapojení evropských spojenců do systému protiraketové obrany jsou však více politické než vojenské. Spojenecká protiraketová obrana přispěje k prohloubení partnerství a posílí jej v době, kdy to potřebuje. Spolupráce na protiraketové obraně probíhající na platformě již realizovaných a pokračujících aktivit se tak stane hlavním kamenem spojeneckého partnerství.

Po celou dobu existence Aliance je základní podstatou jejího fungování princip, že se všechny státy podílí na společné obraně – i nejmenší země Beneluxu mají zájem na tom, aby se podílely na protiraketové obraně.

Mezi členy Severoatlantické aliance tedy panuje výrazná shoda ohledně potřeb a výhod protiraketové obrany – existence a zvyšující se riziko takzvaných nových hrozeb tento fakt zdůrazňují, proto v rámci Aliance nepředstavuje protiraketová obrana zásadní problém. Severoatlantická aliance získá moderní prostředek deterence a obrany obyvatelstva před existujícími a možnými hrozbami představovanými střelami nesoucími zbraně hromadného ničení.

William Van Cleave
Protiraketová obrana přinese Česku pouze výhody
natoaktual.cz, 30. 5. 2008